

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Internetconsultatie

Betreft: zienswijze Dutch Blockchain Coalition Concept Wetsvoorstel Energiewet

Datum: 11 februari 2021

Geachte heer/mevrouw,

Met veel belangstelling hebben we het Concept Wetsvoorstel evenals de Memorie van Toelichting gelezen waarop u partijen vraagt te reageren middels een internetconsultatie. Dat doen we bij dezen graag als Dutch Blockchain Coalition (hierna:DBC), een samenwerkingsverband tussen partners uit de overheid, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De missie van de DBC is het bevorderen van betrouwbare, robuuste en maatschappelijk geaccepteerde blockchaintoepassingen, het creëren van de best mogelijke condities om blockchaintoepassingen te laten ontstaan en het benutten van blockchain als een bron van vertrouwen, welzijn, welvaart en veiligheid voor burgers, bedrijven, instellingen en overheden. De DBC is hierin vooral een katalysator en een facilitator, die een omvangrijk publiek-privaat netwerk activeert en verbindt.

Zoals opstellers van de tekst opmerken is de energiemarkt sterk in beweging en wordt deze complexer. De geschetste brede maatschappelijke transitie onderschrijven we en zouden we willen samenvatten als duurzaam, digitaal en decentraal. Deze drie transitie zijn sterk met elkaar verbonden; decentrale energieopwekking is duurzaam terwijl digitale technologie kan zorgen voor de nodige flexibiliteit die nodig is in een decentraal en duurzaam net.

Als DBC zien wij grote voordelen in een decentrale digitale infrastructuur om de transitie naar een duurzame en klimaatneutrale samenleving te versnellen. Een samenleving waarin iedereen kan participeren in opwekking, opslag en handel. Van energiecentrale tot elektrisch voertuig, van havencomplex tot huishouden. Iedereen draagt bij.

Decentrale digitale technologie zorgt er bijvoorbeeld voor dat een individuele batterij op een betrouwbare en verifieerbare manier kan bijdragen aan de flexibiliteitsmarkt. Dat geeft individuele consumenten de mogelijkheid deel te nemen aan de energiemarkt, alleen of samen met anderen in een energie-collectief of via een derde partij die individuele batterijen bundelt. Wat een consument ook kiest, de keuze is aan hem of haar.

Onze aanbevelingen

Deze vrijheid, de mogelijkheid tot het voeren van meer regie, staat ook de opstellers van de concepttekst voor de nieuwe energiewet voor ogen. We hebben dan ook vooral met het oog op die regiefunctie en de inrichting van het systeem middels decentrale digitale technologie naar het concept wetsvoorstel gekeken. Onze focus ligt daarbij op Pijler II en Pijler IV zoals beschreven in de Memorie van Toelichting (MvT) en bijgevolg ook hoofdstuk B-7 van de MvT evenals de betreffende artikelen uit het conceptwetsvoorstel.

Aanbeveling 1: open en inclusief netwerk voor gegevensuitwisseling in plaats van gesloten en exclusieve entiteit

De belangrijkste aanbeveling is om de aan te wijzen gegevensuitwisselingsentiteit (pag 43 MvT) breder op te zetten met vertegenwoordiging van meer actoren in het energiesysteem, inclusief (kleine) afnemers en de toezichthouder, en deze waar mogelijk te verplichten danwel te stimuleren een open decentrale infrastructuur op te zetten waarin waarborgen voor toegang tot en gebruik van energiedata algoritmische ingebouwd kunnen worden en op basis van 'best-practice governance' beheerd kunnen worden.

Aanbeveling 2: Meer gereguleerde meetinrichtingen naast de 'slimme' meter

Daarnaast bevelen we aan om ruimte te maken voor meetgegevens -ten behoeve van met name optimalisatie- afkomstig van andere bronnen dan de (slimme) meter op het aansluitpunt. Daarmee wordt het mogelijk hoogwaardige en hoogfrequente (zelfs 'real-time') data in te zetten voor de daartoe benoemde doeleinden. Deze meetpunten dienen uiteraard wel te voldoen aan dezelfde zorgvuldigheid waar ook slimme meters op aansluitpunten aan dienen te voldoen.

Aanbeveling 3: Data-soevereiniteit voor gebruiker voor betere aansluiting bij AVG

Ten derde en hiermee samenhangend, bevelen we aan om de soevereiniteit over energiedata te leggen bij de aangesloten gebruiker; dit maakt het (technisch) mogelijk om 'consent' te verkrijgen over gebruik van data die in lijn is met de Algemene Verordening Gegevensverwerking. Die soevereiniteit betekent geenszins dat een aangeslotene op het elektriciteitsnet volledig vrij kan bepalen welke data al dan niet gedeeld wordt. Immers data nodig voor het goed functioneren van het elektriciteitssysteem moet beschikbaar worden gesteld aan bepaalde partijen. Maar het verschaft een basis voor verdere toepassing van data zonder dat er onbedoelde consequenties¹ op kunnen treden wanneer de data niet onder controle van de eindgebruiker is.

¹ Voorbeelden van onbedoelde consequenties bij centrale en oncontroleerbare data-opslag zijn misbruik van data, lekken van data, data monopolisatie, manipulatie van data

Aanbeveling 4: Volledige transparantie van gegevens ten behoeve van nieuwe marktpartijen en bescherming van eerlijke marktwerking

De 'actieve afnemer' als nieuwe actor in het energiesysteem zal een belangrijke rol gaan spelen in het elektriciteitssysteem. Daarbij is het van het grootste belang dat ieder individueel bijdragende energieproducent er vanuit kan gaan dat zijn aangeboden capaciteit op transparante en volgens vooraf vastgestelde regels wordt beoordeeld door marktpartijen. Dit sluit aan bij aanbeveling 2 waarbij data afkomstig moet kunnen zijn van slimme energieleverende apparaten zoals batterijen.

Tot Slot

We zijn zeer verheugd dat het concept decentralisatie alsook de technologie blockchain genoemd worden in het voorstel; het mag duidelijk zijn uit onze aanbevelingen dat wij een grotere rol zien voor decentrale inrichting en blockchain technologie als middel om de energietransitie in Nederland (versneld) vorm te geven. We lichten een en ander graag nader toe waarbij er talrijke voorbeelden uit binnen- en buitenland zijn van succesvolle pilots die de bovenstaande aanbevelingen ondersteunen.

Arno Laeven
Energie en Blockchain Lead
Dutch Blockchain Coalition